

จุลสารนิติศาสตร์

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2565 (ประจำปีการศึกษา 2564)

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Faculty Of Law Huachiew Chalermprakiet University

📄 PDPA คืออะไร เกี่ยวข้องกับเราทุกคนอย่างไร

📄 สิทธิในการรับมรดกของผู้สืบสันดาน

📄 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน ตำบลบางไฉลง

ภาพกิจกรรม

PDPA คืออะไร?

เกี่ยวข้องกับเราทุกคนอย่างไร

PDPA คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

PDPA ย่อมาจาก Personal Data Protection Act B.E. 2562 (2019) เป็นกฎหมายว่าด้วยการให้สิทธิกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สร้างมาตรฐานการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้ปลอดภัย และนำไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ตามคำยินยอมที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอนุญาต โดยกฎหมาย PDPA Thailand (พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล) ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 และปัจจุบันได้ถูกเลื่อนให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2565

ทุกวันนี้ระบบดิจิทัลหรือระบบเครือข่ายออนไลน์กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของเราไปแล้ว มีหลากหลายช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ มีแพลตฟอร์มมากมายให้เลือกใช้ โดยแต่ละช่องทางที่เราใช้งานก็จะมีเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของเราก่อนเข้าใช้งานด้วย เช่น ชื่อ นามสกุล, Email, เบอร์โทรศัพท์, ที่อยู่ หรือข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ ตามแต่ที่เจ้าของช่องทางเรียกขอข้อมูล

การที่เราจะให้ข้อมูลส่วนบุคคลใครไป ย่อมพิจารณาว่าให้ใครไป และให้เพราะอะไร? ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราจะสั่งซื้อของออนไลน์เราก็ยินยอมที่จะให้ข้อมูลส่วนตัว ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ในการติดต่อ เพื่อใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการส่งสินค้ามาให้เรา ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เราเข้าใจได้และยินยอมที่จะให้ไปเพื่อส่งสินค้ามายังเรา หรือว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่เราให้ต่อบริษัทเพื่อสมัครเข้าทำงาน

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพและเพื่อให้มีมาตรการเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจาก
การถูกละเมิดสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๒”

แต่เราจะรู้ได้อย่างไรว่าข้อมูลที่เราให้ไปนั้น จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์นั้นจริง ๆ และไม่นำข้อมูลส่วนตัวของเราไปใช้เพื่อผลประโยชน์อื่นใด ที่นอกเหนือความยินยอมของเรา

PDPA หรือ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ที่จะบังคับใช้ในประเทศไทยนี้จะมีบทบาทในการคุ้มครองและให้สิทธิที่เราควรมีต่อข้อมูลส่วนบุคคลของเราเองได้ รวมไปถึงการสร้างมาตรฐานของบุคคลหรือนิติบุคคล ในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล, รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล, ใช้ข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลก็ตาม ซึ่งล้วนแล้วเกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ. ฉบับนี้ที่จะต้องปฏิบัติตาม หากผู้ใดหรือองค์กรใดไม่ปฏิบัติตามย่อมมีบทลงโทษตามกฎหมายตามมา ซึ่งบทลงโทษของ PDPA สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามนั้น มีทั้งโทษทางแพ่ง โทษทางอาญา และโทษทางปกครองด้วย

ดังนั้น PDPA ที่จะมียผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 นี้ก็นับว่าเป็นกฎหมายที่เราทุกคนควรทราบและตระหนักรู้ถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กร บริษัท ห้างร้าน หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า ผู้ใช้งาน หรือจะเป็นพนักงานที่ทำงานภายในองค์กรเองก็ตาม

องค์กรต่าง ๆ จึงได้รับผลกระทบพอสมควรกับการประกาศใช้ PDPA เพื่อเพิ่มมาตรฐานนโยบายการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้ปลอดภัยและนำไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ตามคำยินยอมที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ไว้ และที่สำคัญต้องสอดคล้องต่อ PDPA ด้วย ทำให้กระบวนการทำ PDPA ไม่ใช่เรื่องที่ย่ายสัทเดียว ที่เราจะทำได้ภายในระยะเวลาอันสั้น โดยเฉพาะองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลและมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เป็นจำนวนมาก

แต่อย่างไรก็ตาม บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ก็ยังมีเวลาเพียงพอที่จะเริ่มดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับ PDPA ภายในระยะเวลาที่เหลืออีก 1 ปี โดยถูกเลื่อนให้บังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 (บทความเขียนเมื่อปี 64) เพราะกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ตามจะมีมาบังคับใช้ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลอย่างแน่นอน จึงควรเริ่มทำตั้งแต่เนิ่น ๆ ไว้ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะอาจตามมาทางด้านกฎหมาย ซึ่งจะมีผลเสียหายต่อองค์กร หากวันใดวันหนึ่งเกิดมีข้อมูลรั่วไหล หรือเปลอนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้อย่างไม่ถูกต้องแล้ว บุคคลหรือองค์กรที่ไม่ได้ดำเนินการตาม PDPA ไว้ ย่อมเสียหายร้ายแรงกว่าผู้ที่ดำเนินการไว้แล้วและผู้รับโทษตามกฎหมายก็อาจเป็นเจ้าของกิจการที่ต้องรับโทษแทนพนักงานเองก็เป็นได้ จึงนับว่าผู้นำองค์กรก็ควรตระหนักและให้ความใส่ใจต่อการทำ PDPA ก่อนถึงวันบังคับใช้เป็นอย่างยิ่ง

ข้อมูลส่วนบุคคล คืออะไร?

ข้อมูลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม แต่จะไม่นับรวมข้อมูลของผู้ที่เสียชีวิตไปแล้ว

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล หรือชื่อเล่น / เลขประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง เลขบัตรประกันสังคม เลขใบอนุญาตขับขี่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี เลขบัญชีธนาคาร เลขบัตรเครดิต (การเก็บเป็นภาพสำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาบัตรอื่น ๆ ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่กล่าวมาย่อมสามารถใช้ระบุตัวบุคคลได้โดยตัวมันเอง จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล) / ที่อยู่ อีเมล เลขโทรศัพท์ / ข้อมูลอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เช่น IP address MAC address Cookie ID / ข้อมูลทางชีวมิติ (Biometric) เช่น รูปภาพใบหน้า ลายนิ้วมือ ฟิล์มเอกซเรย์ ข้อมูลสแกนม่านตา ข้อมูลอัตลักษณ์เสียง ข้อมูลพันธุกรรม / ข้อมูลระบุทรัพย์สินของบุคคล เช่น ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน / ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปยังข้อมูลข้างต้นได้ เช่น วันเกิดและสถานที่เกิด เชื้อชาติ สัญชาติ น้ำหนัก ส่วนสูง ข้อมูลตำแหน่งที่อยู่ (location) ข้อมูลการแพทย์ ข้อมูลการศึกษา ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลการจ้างงาน / ข้อมูลหมายเลขอ้างอิงที่เก็บไว้ในไมโครฟิล์ม แม้ไม่สามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ แต่หากใช้ร่วมกับระบบดัชนีข้อมูลอีกระบบหนึ่ง ก็จะสามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ / ข้อมูลการประเมินผลการทำงานหรือความเห็นของนายจ้างต่อการทำงานของลูกจ้าง / ข้อมูลบันทึกต่าง ๆ ที่ใช้ติดตามตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล เช่น log file / ข้อมูลที่สามารถใช้ในการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลอื่นในอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลส่วนบุคคลอีกประเภท ที่ พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้ความสำคัญและมีบทลงโทษที่รุนแรง ด้วยกรณีเกิดการรั่วไหลสู่สาธารณะ คือ ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) ได้แก่ ข้อมูล เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ หรือข้อมูลสุขภาพจิต ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ ข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เหตุที่ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) เป็นข้อมูลที่มีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป (Personal Data) เพราะหากข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนมีการรั่วไหลไปสู่สาธารณะแล้ว จะเกิดผลเสียที่ร้ายแรงกับผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) ได้มากกว่าข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ มีผลต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล เช่น สิทธิเสรีภาพในความคิด ความเชื่อทางศาสนา การแสดงออก การชุมนุม สิทธิในชีวิตร่างกาย การอยู่อาศัย การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการแทรกแซงซึ่งสิทธิเสรีภาพและการเลือกปฏิบัติต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลได้มากกว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ประวัติอาชญากรรม ถ้ารั่วไหลไปแล้ว ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาสู่ความเป็นอคติและจะมีผลกระทบต่อชีวิตส่วนบุคคลได้มากกว่าข้อมูลทั่วไปเป็นอย่างมาก

ใครบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล?

เราสามารถแบ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ในกฎหมาย PDPA ได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) คือ บุคคลที่ข้อมูลสามารถระบุไปถึงได้
2. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
3. ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าว ไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

แล้ว PDPA ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) ได้รับสิทธิอะไรบ้าง?

เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจในสิทธิของเจ้าของข้อมูล (Data Subject) เรามาทำความรู้จักกับคำว่า **ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller)** เพิ่มเติมอีกสักหน่อย

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) คืออะไร ? ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึงบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีส่วนในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล, ใช้ข้อมูลส่วนบุคคล หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และหากดูที่ความหมายอย่างละเอียดแล้วนั้นหมายความว่าเพียงแค่เรามีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไว้ ก็ถือว่าเราเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย PDPA ไปด้วยเหมือนกัน

ใน พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 จะให้ **สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject Right)** สรุปได้ดังต่อไปนี้

สิทธิได้รับการแจ้งให้ทราบ

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้ง ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (ยกเว้นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว เช่น ไปธนาคารเพื่อจะไปเปิดบัญชี หรือว่าการสมัครใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ) โดยมีรายละเอียดการแจ้งให้ทราบ เช่น เก็บข้อมูลส่วนบุคคลอะไรบ้าง, วัตถุประสงค์การเก็บข้อมูล, การนำไปใช้หรือส่งต่อไปมีให้ใครบ้าง, วิธีเก็บข้อมูลอย่างไร, เก็บข้อมูลนานแค่ไหน, วิธีขอการเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิกถอนข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้ไปสามารถทำได้อย่างไรบ้าง

สิทธิขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล มีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมได้ โดยสิทธินี้จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือคำสั่งศาล หรือส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ถ้าไม่ขัดหรือส่งผลกระทบต่อดังกล่าว เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะได้รับสิทธิภายใน 30 วันนับจากวันที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ได้รับคำขอ

สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า หรือขัดต่อสิทธิการเรียกร้องตามกฎหมาย หรือข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถิติ

สิทธิขอให้ลบหรือทำลาย

กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลเจ้าของได้ โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเอง

สิทธิในการเพิกถอนความยินยอม

ถ้าเจ้าของข้อมูลเคยให้ความยินยอมในการใช้ข้อมูลไปแล้ว ต่อมาภายหลังต้องการยกเลิกความยินยอมนั้น ก็สามารถทำได้ และการยกเลิกความยินยอมนั้นจะต้องทำได้ง่ายเหมือนกับตอนที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมด้วย โดยการยกเลิกจะต้องไม่ขัดต่อข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมทางกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้ให้ความยินยอมไปก่อนหน้านี้

สิทธิขอให้ระงับการใช้ข้อมูล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนใจไม่ต้องการให้ข้อมูลแล้ว หรือเปลี่ยนใจระงับการทำลายข้อมูลเมื่อครบกำหนดที่ต้องทำลาย เพราะมีความจำเป็นต้องนำข้อมูลไปใช้ในทางกฎหมาย หรือการเรียกร้องสิทธิ ก็สามารถทำได้

สิทธิในการขอให้แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะขอแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองให้มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ โดยการแก้ไขนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความสุจริต และไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย

สิทธิในการขอให้โอนข้อมูลส่วนบุคคล

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลต้องการนำข้อมูลที่เคยให้ไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลรายหนึ่ง ไปใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลอีกราย เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายแรกได้จัดทำข้อมูลส่วนบุคคลของเราไปอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้าถึงได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ เจ้าของข้อมูลสามารถขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดทำข้อมูลนั้น ทำการส่งหรือโอนข้อมูลดังกล่าวให้ได้ หรือจะขอให้ส่งไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายอื่นโดยตรงก็สามารถทำได้ หากไม่ขัดขัดทางวิธีการและเทคนิค โดยการใช้สิทธินั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย สัญญา หรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะสามารถรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคล ก็ต่อเมื่อ?

บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล (บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิ สมาคม หน่วยงาน องค์กร ร้านค้า หรืออื่นใดก็ตาม) หากมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลส่วนบุคคลไว้ หรือมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ หรือนำไปเปิดเผยไม่ว่าจะวัตถุประสงค์ใดก็ตาม จำเป็นต้องได้รับ **คำยินยอม (Consent)** จากเจ้าของข้อมูลด้วย เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อยกเว้นที่ พ.ร.บ.กำหนดไว้ โดยมีข้อยกเว้นดังต่อไปนี้

- จัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาวิจัยหรือการจัดทำสถิติ
- เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
- จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามสัญญากับเจ้าของข้อมูล เช่น การซื้อขายของออนไลน์ ต้องใช้ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล
- จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐ
- จำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลอื่น
- เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ส่งข้อมูลพนักงานให้กรมสรรพากรเรื่องภาษี เป็นต้น
- เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
- การดำเนินกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของ มูลนิธิ สมาคม องค์กรไม่แสวงหากำไร เช่น เรื่องศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งจำเป็นต้องเปิดเผยให้ทราบก่อนเข้าองค์กรนั้น ๆ เป็นต้น
- เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เช่น บุคคลสาธารณะที่มีข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะอยู่แล้วในความยินยอมของเจ้าของข้อมูล
- เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือการยกขึ้น ต่อสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น เก็บลายนิ้วมือของผู้ที่บุกรุกเพื่อนำไปใช้ในชั้นศาล เป็นต้น
- เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับ เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ เช่น การเก็บข้อมูลสุขภาพของพนักงานซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) องค์กรมักใช้ข้อมูล ในการอ้างสิทธิที่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลนี้ไว้ เป็นต้น / ประโยชน์ด้านสาธารณสุข, การคุ้มครองแรงงาน, การประกันสังคม, หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ / การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์, ประวัติศาสตร์, สถิติ, หรือประโยชน์สาธารณะอื่น / ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

คำถามที่มักพบบ่อย : ข้อมูลเก่าที่เคยเก็บไว้ก่อนที่ พ.ร.บ. นี้จะบังคับใช้ ต้องทำอย่างไร?

ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้เก็บรวบรวมไว้ ก่อนหน้าที่ PDPA จะบังคับใช้ใน วันที่ 1 มิถุนายน 2565 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องทำอย่างไรบ้าง ตามมาตรา ๙๕ ใน พ.ร.บ.ได้ระบุไว้ว่า

“ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวม และใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย”

การส่ง หรือ โอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศก็สำคัญ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศต้องตรวจสอบว่าประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลที่เพียงพอหรือไม่ ยกเว้นว่าจะเป็นไปได้ไปเพื่อเป็นไปตามกฎหมาย ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามสัญญา ป้องกันอันตรายที่จะเกิดต่อเจ้าของข้อมูลที่ไม่สามารถให้ยินยอมในขณะนั้นได้ หรือเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

เมื่อ PDPA บังคับใช้แล้วแต่ไม่ได้ปฏิบัติตาม จะมีบทลงโทษอะไรบ้าง ?

ถ้าไม่ปฏิบัติตาม PDPA บทลงโทษของผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีถึง 3 ประเภท ได้แก่

🏛️ โทษทางแพ่ง

โทษทางแพ่งกำหนดให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นจริงให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการละเมิด และอาจจะต้องจ่ายบวกเพิ่มอีกเป็นค่าค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มเติมสูงสุดได้อีก 2 เท่าของค่าเสียหายจริง ตัวอย่าง หากศาลตัดสินว่าให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นจำนวน 1 แสนบาท ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดค่าสินไหมเพื่อการลงโทษเพิ่มอีก 2 เท่าของค่าเสียหายจริง เท่ากับว่าจะต้องจ่ายเป็นค่าปรับทั้งหมด เป็นจำนวนเงิน 3 แสนบาท

☰ โทษทางอาญา

โทษทางอาญาจะมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ โดยมีโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยโทษสูงสุดดังกล่าวจะเกิดจากการไม่ปฏิบัติตาม PDPA ในส่วนการใช้ข้อมูล หรือเปิดเผยข้อมูล หรือส่งโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศ ประเภทข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) ส่วนกรณีหากผู้กระทำความผิด คือ บริษัท (นิติบุคคล) ก็อาจจะสงสัยว่าใครจะเป็นผู้ถูกจำคุก เพราะบริษัทติดคุกไม่ได้ ในส่วนตรงนี้ก็อาจจะตกมาที่ ผู้บริหาร กรรมการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบ ในการดำเนินงานของบริษัทนั้น ๆ ที่จะต้องได้รับการลงโทษจำคุกแทน

☰ โทษทางปกครอง

โทษปรับ มีตั้งแต่ 1 ล้านบาทจนถึงสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท ซึ่งโทษปรับสูงสุด 5 ล้านบาท จะเป็นกรณีของการไม่ปฏิบัติตาม PDPA ในส่วนการใช้ข้อมูล หรือเปิดเผยข้อมูล หรือส่งโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศของประเภทข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) ซึ่งโทษทางปกครองนี้จะแยกต่างหากกับการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากโทษทางแพ่งและโทษทางอาญาด้วย

PDPA เกี่ยวข้องกับเราทุกคน

- ทุกคนมีข้อมูลส่วนตัว**
ทุกคนควรรู้สิทธิ์ที่เราพึงมี ต่อข้อมูลส่วนตัวของเรา ว่าเราทำอะไรได้บ้าง?
-หากไม่รู้สึกว่ามี ถูกเอาเปรียบได้
-หากไม่รู้สึกว่ามี เกิดความเสียหายหลังได้
-หากไม่รู้สึกว่ามี ค่าสินไหมที่ควรได้รับ ก็ไม่ได้
- ทุกองค์กรมีการเก็บข้อมูลส่วนตัว**
บุคลากรในองค์กรต้องทราบขอบเขต ในการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ ไปเปิดเผย รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลส่วนตัวให้ปลอดภัย
หากเกิดความเสียหายอันเกิดจาก การเก็บรวบรวม การใช้ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ปฏิบัติตาม PDPA แล้ว ก็จะได้รับบทลงโทษ

บทลงโทษ PDPA

โทษสูงสุด
จำคุกไม่เกิน 1 ปี

จำนวนค่าปรับรวมกับ
อาจมากกว่า 5 ล้านบาท

สรุปใจความสำคัญของ PDPA

จะเห็นได้ว่า PDPA หรือ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีหัวใจสำคัญก็เพื่อต้องการรักษาสิทธิที่พึงมีแก่เจ้าของข้อมูล ว่าข้อมูลส่วนตัวของเราจะปลอดภัย นำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการและยินยอมของเจ้าของข้อมูลอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลก็ควรพิจารณาอย่างรอบคอบเช่นกันว่าการให้ข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละครั้ง เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อะไร? ข้อมูลที่ให้ไปมีเพียงพอกับวัตถุประสงค์นั้นแล้วหรือยัง? หากมองว่ามีการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการขอข้อมูล เราก็สามารถปฏิเสธการให้ข้อมูลนั้นได้เพื่อเป็นการป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ผิดหรือหาผลประโยชน์จากข้อมูลส่วนบุคคลของเราก็เป็นได้ สำหรับในส่วนผู้เก็บข้อมูลนั้น นับว่าได้รับผลกระทบโดยตรงเป็นอย่างมากกับ PDPA ที่จะต้องปฏิบัติตามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจึงต้องมีการกำหนดนโยบายความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กรและให้ความรู้แก่บุคลากรในองค์กร รู้ขอบเขตการเก็บรวบรวม การใช้ การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล มีระบบการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่ปลอดภัย มีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล, มีการบันทึกกิจกรรมการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล สิ่งเหล่านี้ล้วนจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้สอดคล้องกับ PDPA ต่อไป มาถึงตรงนี้ผู้อ่านก็พอจะทราบแล้วว่า PDPA คืออะไร และเกี่ยวข้องกับเราอย่างไร

สิทธิในการรับมรดก ของผู้สืบสันดาน

ผศ.ช.ชยินทร์ เพ็ชญ์ไพศิษฏ์

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid 19 และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมีการสูญเสียคนที่รักในครอบครัว ซึ่งการสูญเสียดังกล่าวนำไปสู่ประเด็นของกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายลักษณะมรดกที่ทรัพย์สินตลอดจนสิทธิหน้าที่ที่ไม่ใช่เรื่องเฉพาะตัวของเจ้ามรดกจะตกทอดเป็นมรดกแก่ทายาท ในบทความนี้จะอธิบายสิทธิในการรับมรดกของผู้สืบสันดานของเจ้ามรดก

ผู้สืบสันดานเป็นทายาทโดยธรรมในฐานะญาติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1629 อนุ 1 ที่ถือได้ว่าใกล้ชิดกับเจ้ามรดกมากที่สุดและมีสิทธิได้รับมรดกของของเจ้ามรดกเป็นลำดับแรก เว้นแต่กรณีที่บิดามารดาเจ้ามรดกยังมีชีวิตอยู่ ก็ให้บิดามารดาได้ส่วนแบ่งเสมือนหนึ่งว่าเป็นทายาทชั้นบุตร ส่วนญาติในฐานะพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ญาติในฐานะพี่น้องร่วมเพียงบิดาหรือมารดาเดียวกัน ญาติในฐานะปู่ย่าตายาย และญาติในฐานะลุงป้าน้าอา ไม่มีสิทธิได้รับมรดก

ความหมายของผู้สืบสันดาน

ผู้สืบสันดาน หมายถึง บุคคลที่มีฐานะเป็นทายาทโดยธรรม ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิจะได้รับมรดกของเจ้ามรดกแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย
2. บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรอง
3. บุตรบุญธรรม

ผู้สืบสันดานประเภทแรก คือ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ในทางกฎหมายถือว่าเด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชายให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1546 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2551 ที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติเดิมในกรณีเดียวกันที่ให้ถือว่าเด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้นกล่าวคือ เด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมอไม่ว่ามารดาจะมีคู่สมรสหรือไม่ แต่ตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่นั้นมีข้อยกเว้นว่า หญิงนั้นอาจไม่ใช่มารดาเด็กก็ได้หากมีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น แสดงให้เห็นว่าตามกฎหมายใหม่เด็กนั้นอาจไม่ใช่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมออีกต่อไปเหมือนเช่นเดิม ซึ่งมีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558

ส่วนผู้สืบสันดานจะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายหรือไม่นั้น คงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่า บิดามารดาได้จดทะเบียนสมรสกัน โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากมีจดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ถือว่าผู้สืบสันดานเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของชาย และถือว่าชายนั้นเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย

แต่หากว่าบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ผู้สืบสันดานเป็นบุตรไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นบุตรนอกสมรสของบิดา และถือว่าบิดานั้นไม่มีฐานะเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย

การที่บุตรไม่ชอบด้วยกฎหมายจะกลับกลายเป็นบุตรชอบกฎหมายได้ ก็ต่อเมื่อบิดามารดาได้สมรสกันในภายหลัง หรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตร หรือศาลพิพากษาว่าเป็นบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1547

สำหรับคำพิพากษาของศาลฎีกาเรื่องแรกที่จะนำเสนอ มีประเด็นข้อกฎหมายที่น่าสนใจหลายประเด็นด้วยกัน โดยมีข้อเท็จจริงอยู่ว่าเป็นกรณีที่มีภรรยาได้รับเด็กมาเป็นบุตรบุญธรรมและได้แจ้งเกิดต่อนายทะเบียนว่าเป็นบุตรของตน โดยไม่ได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรมเด็กนั้นก็มีฐานะเป็นผู้สืบสันดานตามกฎหมายหรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7636/2546 เมื่อประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2477 บรรพ 5 และบรรพ 6 แล้ว แม้จะมีบทบัญญัติมาตรา 1586 บัญญัติว่า "บุตรบุญธรรมย่อมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรม ฯลฯ" และมาตรา 1627 บัญญัติไว้ด้วยว่า ".....บุตรบุญธรรมให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายนี้" ก็ตาม แต่บุตรบุญธรรมในบทบัญญัติดังกล่าวหมายความเฉพาะบุตรบุญธรรมที่จดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรมตามมาตรา 1585 เท่านั้น

ผู้ตายรับผู้คัดค้านที่ 1 มาเลี้ยงอย่างบุตรบุญธรรม ทั้งไปแจ้งต่อนำันว่าผู้คัดค้านที่ 1 เกิดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2498 เป็นบุตร แม้จะกระทำก่อนพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2519 แต่ก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช 2477 ทั้งการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478 โดยผู้รับบุตรบุญธรรมต้องขอต่อนายทะเบียน เพื่อขอให้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478 ประกอบกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478 ข้อ 2 วรรคสอง ดังนั้น การที่ผู้ตายกับผู้คัดค้านที่ 2 แจ้งการเกิดของผู้คัดค้านที่ 1 ว่าเป็นบุตร จึงมิใช่เป็นการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมตามกฎหมายผู้คัดค้านที่ 1 จึงมิใช่ทายาทหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการจะร้องต่อศาลขอให้ตั้งตนเองเป็นผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 วรรคหนึ่ง

สรุปได้ว่า แม้จะมีหลักฐานสุดับตรว่าเป็นบุตร แต่ฝ่ายบิดาปฏิเสธความเป็นบุตรว่า เป็นเด็กที่ขอมาเลี้ยงอย่างบุตรบุญธรรม ดังนั้นจะต้องมีการจดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรม เมื่อไม่ได้จดทะเบียนไม่มีฐานะเป็นผู้สืบสันดาน จึงไม่ถือว่าเป็นทายาทโดยธรรม ไม่มีสิทธิรับมรดก

ปัญหาาคิดว่า แล้วถ้าหากว่าในกรณีดังกล่าว ผู้คัดค้านไม่ใช่ฝ่ายบิดา แต่เป็นทายาทคนอื่นจะอ้างในลักษณะเดียวกันได้หรือไม่ ผู้เขียนมีความเห็นว่า กล่าวอ้างไม่ได้เนื่องจากมีหลักฐานยืนยันความเป็นบุตรคือ สุตติบัตรที่ระบุว่า เป็นบุตรของบิดามารดาอย่างชัดเจนหรือทะเบียนบ้านที่ระบุว่า เป็นบุตรถือเป็นเอกสารมหาชน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 127 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง หากทายาทนั้นอ้างว่าไม่ถูกต้องนำสืบหักล้างความไม่ถูกต้องของเอกสาร นอกจากนี้แล้วศาลไม่น่าจะรับฟังการกล่าวอ้างดังกล่าว เพราะบิดามารดาที่ไม่เคยมีการปฏิเสธความเป็นบุตรมาก่อนเลยและถ้าจะบังคับให้บุตรนั้นไปตรวจ DNA พิสูจน์ความเป็นบุตรก็คงไม่สามารถที่จะบังคับได้เช่นกัน เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1312/2537 สำเนาทะเบียนบ้านเป็นเอกสารมหาชน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 127 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายที่ถูกอ้างเอกสารนั้นมายันต้องนำสืบความไม่ถูกต้องของเอกสาร เมื่อไม่มีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักเพียงพอมาสืบหักล้างจึงต้องถือว่า สำเนาทะเบียนบ้านนั้นถูกต้องแล้ว ผู้ตายได้รับรองว่า ต. เป็นบุตรของตน ต. จึงมีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย **เมื่อ ต. ตายก่อนผู้ตาย ผู้คัดค้านซึ่งเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ ต. จึงมีสิทธิรับมรดกของผู้ตายแทนที่ ต.**

ผู้สืบสันดานประเภทที่สองคือ บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรอง เป็นบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่มีได้จดทะเบียนสมรสกัน ซึ่งถือว่าเป็นบุตรนอกกฎหมายของบิดา และถือว่า มีประเด็นปัญหาขึ้นสู่ศาลมากเหมือนกันคือ ข้อโต้แย้งว่าบุตรประเภทนี้มีสิทธิรับมรดกของบิดาที่ตายหรือไม่ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรม กฎหมายได้มีบทบัญญัติรับรองสิทธิของผู้สืบสันดานประเภทนี้ไว้ว่า บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วและบุตรบุญธรรมนั้น ให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน เหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627

บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน เหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิรับมรดกของบิดาที่เสียชีวิตได้นั้น ซึ่งการรับรองมิได้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อสถานะเป็นบุตรนอกกฎหมาย ให้กลับกลายเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด บุตรนั้นก็ยังคงเป็นบุตรนอกกฎหมายอยู่เพียงแต่เกิดสิทธิที่จะได้รับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

ประเด็นข้อกฎหมาย ลักษณะอย่างไรที่ถือว่าเป็นการให้การรับรอง มีคำพิพากษาของศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8661/2544 ป. ซึ่งเป็นเจ้ามรดกและ บ. อยู่กินกันฉันสามีภริยากันโดยเปิดเผยเป็นที่รับรู้ของบุคคลอื่นทั่ว ๆ ไป และมีบุตรด้วยกันก่อนโจทก์แล้วคนหนึ่งซึ่งถึงแก่ความตายไปก่อนแล้ว **ป. ถึงแก่ความตายขณะ บ. ตั้งครรภ์โจทก์ พฤติการณ์ของ บ. และ บ. ที่ปฏิบัติต่อกันแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า บ. ยกย่อง บ. เป็นภริยาและยอมรับว่าเด็กที่เกิดจาก บ. เป็นบุตร บ. ตั้งครรภ์โจทก์ขณะที่ บ. ยังไม่ถึงแก่ความตายและไม่ปรากฏข้อเท็จจริงอื่นให้เห็นว่า บ. ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับว่าเด็กในครรภ์ บ. ไม่ใช่บุตรของ บ. จึงต้องถือว่า บ. ได้รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรและต้องถือว่า บ. ได้รับรองว่าโจทก์เป็นบุตร ตั้งแต่ออยู่ในครรภ์ บ. แล้ว** โจทก์จึงอยู่ในฐานะผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของ บ. และเป็นทายาท บ. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1627 และมาตรา 1604

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3823/2538 ผู้คัดค้านทั้งสองเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกับ อ. เจ้ามรดก อ. กับ พ. มีได้จดทะเบียนสมรส ซึ่งเป็นมารดาของผู้ร้อง ผู้ร้องเป็นบุตรนอกกฎหมายของ อ. ผู้ร้องนำสืบสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนของผู้ร้องในชั้นมัธยมตอนต้นสายสามัญ ซึ่งมีข้อความระบุว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของ อ. กับ พ. กับมีข้อความที่ อ. ได้บันทึกลงในช่องความเห็นผู้ปกครองแล้วลงชื่อกำกับไว้ ทั้ง อ. เคยพาผู้ร้องไปให้พระภิกษุเปลี่ยนชื่อให้ นอกจากนี้ในใบมอบตัวสำหรับนักเรียนเข้าใหม่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญก็มีข้อความระบุว่า อ. เป็นบิดาของผู้ร้องและมีลายมือชื่อของ อ. ลงไว้ในฐานะผู้ปกครองของผู้ร้อง ถือว่า อ. ได้รับรองว่าผู้ร้องเป็นบุตรของตนแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1469/2526 ชายไปอยู่กินกับหญิง และแสดงความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาในที่ต่าง ๆ อย่างเปิดเผย เป็นการยอมรับว่าหญิงเป็นภรรยา มีการจัดเลี้ยงฉลองการตั้งครรภ์เป็นการแสดงออกถึงการรับรองว่าโจทก์ซึ่งเป็นทารกในครรภ์มารดาเป็นบุตรของตน โจทก์จึงเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1627 และเป็นทายาทโดยธรรมมีสิทธิได้รับมรดกตามมาตรา 1629 (1)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 143/2524 เจ้ามรดกอยู่กินกับมารดาโจทก์โดยไม่จดทะเบียนสมรส มารดาคลอดโจทก์เมื่อมาอยู่ที่บ้านอื่น แต่เจ้ามรดกก็ยังมาดูแลแฉ่งการเกิดว่าโจทก์เป็นบุตรให้โจทก์ใช้นามสกุล และให้ค่าเลี้ยงดูศึกษาเล่าเรียน เป็นพฤติการณ์ที่เจ้ามรดกรับรองว่า โจทก์เป็นบุตรรับมรดกได้เหมือนบุตรชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1151-1153/2494 บุตรที่เกิดจากมารดาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรสกับบิดานั้น เมื่อบิดาได้ไปแจ้งให้อำเภอลงทะเบียนสำมะโนครัวว่า เด็กนั้นเป็นบุตรตนและอยู่กับตนนั้นย่อมเป็นการเพียงพอที่จะฟังว่าบิดาได้รับรองแล้วว่าเด็กนั้นเป็นบุตรเขา และบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วเช่นนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1627 ให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย

สรุปได้ว่า บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิรับมรดก การรับรองก็สามารถรับรองได้ตั้งแต่ขณะเด็กอยู่ในครรภ์มารดาหรือหลังจากที่เด็กคลอดออกมาแล้ว โดยมีพฤติการณ์ที่บิดาได้แสดงออกต่อบุคคลทั่ว ๆ ไปถึงการยอมรับ เช่น แสดงออกว่ามารดาของเด็กนั้นเป็นภรรยา หรือ บิดาไปแจ้งเกิด หรือให้ใช้นามสกุล หรืออุปการะให้การเลี้ยงดูโดยแสดงออกว่าเป็นบิดา หรือในการศึกษา เป็นต้น

ผู้สืบสันดานประเภทที่สามคือ บุตรบุญธรรม ไม่ใช่บุตรโดยกำเนิดของผู้รับบุตรบุญธรรม ซึ่งการผู้ที่จะรับบุตรบุญธรรมได้นั้นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี และต้องแก่กว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี การรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมายเท่านั้น ในกรณีที่มีคู่สมรสจะรับบุตรบุญธรรมทั้งคู่ต้องจดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรมด้วยกันทั้งคู่ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจดทะเบียนรับเพียงฝ่ายเดียว แม้อีกฝ่ายจะยินยอมไม่ถึงเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรมด้วยแต่อย่างใด การรับบุตรบุญธรรมที่สมบูรณ์ทำให้บุตรบุญธรรมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น โดยที่บุตรบุญธรรมนั้นไม่สูญเสียสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิด ดังนั้น บุตรบุญธรรมมีสิทธิได้รับมรดก 2 ทาง คือ

1. รับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรม
2. รับมรดกของบิดามารดาที่แท้จริง

ประเด็นข้อกฎหมาย บุตรบุญธรรมมักมีปัญหาถูกโต้แย้งสิทธิในการรับมรดกเพราะ บรรดาญาติพี่น้องของเจ้ามรดก มักไม่ค่อยจะยอมรับรู้สิทธิของบุตรบุญธรรมที่ไม่ใช่เป็นบุตรที่แท้จริงของเจ้ามรดก เนื่องจากกฎหมายถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเป็นญาติลำดับที่ 1 ทำให้ญาติพี่น้องซึ่งเป็นญาติลำดับหลังไม่มีสิทธิได้รับมรดก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3419/2529 โจทก์ที่ 2 เป็นบุตรบุญธรรมของเจ้ามรดกถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้ามรดกเป็นทายาทอันดับ 1 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1629 จำเลยเป็นบุตรน้องสาวของเจ้ามรดกเป็นทายาทอันดับ 3 ย่อมไม่มีสิทธิรับมรดกรายนี้ แม้จำเลยจะครอบครองที่ดินมรดกบางแปลงตั้งแต่เจ้ามรดกยังมีชีวิตอยู่ก็หาใช่มีส่วนได้เสียโดยตรงในทรัพย์มรดกไม่ แม้ศาลได้มีคำสั่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่าจำเลยไม่มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดก โจทก์ที่ 2 ซึ่งพิสูจน์ฟังได้ว่าตนมีสิทธิดีกว่าจำเลย ย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียฟ้องหรือร้องขอให้ศาลถอดถอนจำเลยออกจากการเป็นผู้จัดการได้และศาลย่อมมีอำนาจที่จะถอดถอนและสั่งตั้งโจทก์ที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกแทนจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1937/2526 โจทก์เป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายเก่า และมีได้จดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ที่ได้ตรวจชำระใหม่มาตรา 1598/27 ไม่มีสิทธิรับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรมซึ่งถึงแก่กรรมหลังจากที่ใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ซึ่งได้ตรวจชำระใหม่แล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 587/2523 บุตรผู้เยาว์ทั้งสามของผู้ร้องเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย จึงถือว่าเป็นผู้สืบสันดานของผู้ตายเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1627 และเป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกในลำดับที่ 1 ตามมาตรา 1629 ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นเพียงน้องร่วมบิดามารดาเดียวกับผู้ตาย ไม่มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตามมาตรา 1630 จึงไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอต่อศาลขอให้ตั้งเป็นผู้จัดการมรดกได้ตามมาตรา 1713

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2221/2522 สามีเจ้ามรดกจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม ภริยาซึ่งเป็นเจ้ามรดกยินยอมด้วย บุตรบุญธรรมมีฐานะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของสามีเจ้ามรดกเท่านั้น ไม่มีสิทธิร้องคัดค้านขอให้ตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 371/2510 เมื่อมีการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว บุตรบุญธรรมย่อมมีฐานะเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรม ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1586 วรรคต้น และย่อมเป็นผู้สืบสันดานของผู้รับบุตรบุญธรรม มีสิทธิร้องขอต่อศาลขอให้ศาลสั่งให้ผู้รับบุตรบุญธรรมเป็นบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ และให้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้ร้องได้ตามมาตรา 34 ประกอบด้วยมาตรา 29 แห่งประมวลดังกล่าว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1397/2511 บุตรบุญธรรมย่อมเป็นบุตรบุญธรรมของผู้ที่จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมเท่านั้น ไม่เป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรมด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 595/2506 ความยินยอมของบิดามารดาที่ให้บุตรของตน ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นนั้น กฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องทำเป็นหนังสือ

บิดาลงชื่อแต่ผู้เดียวให้ความยินยอมในการจดทะเบียนบุตรของตน เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นนั้น หากปรากฏว่ามารดามีได้กล่าวคัดค้านอย่างไรตลอดมาเป็นเวลา 20 ปีเศษ และเมื่อเกิดมีคดีพิพาทเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของการรับบุตรบุญธรรมนี้มาก่อนแล้วครั้งหนึ่ง มารดาก็ไม่ได้เกี่ยวข้องคัดค้านเลย **ดังนั้น พฤติการณ์ดังกล่าวฟังได้ว่ามารดาได้ให้ความยินยอมด้วยแล้วในการรับบุตรบุญธรรม**

สรุปได้ว่า บุตรบุญธรรมมีสิทธิรับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรมเพราะกฎหมายถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสถานะเป็นญาติลำดับที่ 1 เหมือนบุตรทั้งสองประเภทที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น โดยจะต้องมีการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมอย่างถูกต้องตามกฎหมายจึงจะเกิดสิทธิในการรับมรดก ถ้าผู้รับบุตรบุญธรรมมีคู่สมรสจะต้องให้คู่สมรสจดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรมด้วย จึงจะถือได้ว่าเป็นบุตรบุญธรรมของทั้งคู่สมรสชายและหญิง

บทสรุป

ผู้สืบสันดานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรอง และบุตรบุญธรรม บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน โดยถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชาย ผู้เป็นบิดา ส่วนหญิงผู้เป็นมารดานั้นถือว่าบุตรเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้นเสมอแม้จะมีได้มีการสมรสกับชาย เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองโดยพฤติการณ์อย่างใด ๆ ให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิรับมรดกของบิดาที่เสียชีวิตได้นั้น ซึ่งการรับรองมิได้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อสถานะเป็นบุตรนอกกฎหมาย ให้กลับกลายเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด บุตรนั้นก็ยังคงเป็นบุตรนอกกฎหมายอยู่เพียงแต่เกิดสิทธิที่จะได้รับมรดกของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น บุตรบุญธรรมไม่ใช่บุตรโดยกำเนิดของผู้รับบุตรบุญธรรม การรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมายเท่านั้น ในกรณีที่มีคู่สมรสจะรับบุตรบุญธรรมทั้งคู่ต้องจดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรมด้วยกันทั้งคู่ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจดทะเบียนรับเพียงฝ่ายเดียว แม้อีกฝ่ายจะยินยอมไม่ถือเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรมด้วยแต่อย่างใดการรับบุตรบุญธรรมที่สมบูรณ์ ทำให้บุตรบุญธรรมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น โดยที่บุตรบุญธรรมนั้นไม่สูญเสียสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิด

ผู้สืบสันดานเป็นทายาทโดยธรรมในฐานะญาติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1629 อนุ 1 ที่ถือได้ว่าใกล้ชิดกับเจ้ามรดกมากที่สุดและรองลงมาคือบิดามารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และลุง ป้า น้า อา ตามลำดับ ซึ่งสิทธิในการรับมรดกของผู้สืบสันดานมีสิทธิได้รับก่อนญาติลำดับถัดลงมาในลักษณะญาติสนิท ตัดญาติห่าง เว้นแต่กรณีมีบิดามารดายังมีชีวิตอยู่ ให้บิดามารดาได้ส่วนแบ่งเสมือนหนึ่งว่าเป็นทายาทชั้นบุตร 1

ผู้สืบสันดานที่มีสิทธิรับมรดกนั้น ได้แก่ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรอง และบุตรบุญธรรม ประเด็นข้อพิพาทในทางมรดกที่มักจะเกิดขึ้นโดยส่วนมากจะเป็นในกรณีระหว่างญาติที่มักไม่ยอมรับรู้ถึงสิทธิของบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรอง และบุตรบุญธรรม

ผศ.ช.ชยินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฏ์

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน ตำบลบางโหลง

ในขณะนี้มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดดังนี้

1. ประกาศนายทะเบียน เรื่อง การขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 1/2565 ลำดับ 24 จังหวัดสมุทรปราการ ชื่อ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี ที่ตั้ง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

2. คำสั่งนายทะเบียนที่ 36/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ครั้งที่ 1/2565 ลำดับ 24 จังหวัดสมุทรปราการ คณะกรรมการประจำศูนย์ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี (ศกช.สป 030401)

01 ผศ.ช.ชยินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฏ์	ประธานคณะกรรมการ
02 ผศ.วุฒิชัย เต็งพงศธร	รองประธานคณะกรรมการ
03 นางวราภรณ์ แจ่มแจ่ม	เหรัญญิก
04 นายวุฒิพงศ์ พัวพัน	เลขานุการ
05 ดร.กฤตวรรณ สาหรัย	คณะกรรมการ
06 ดร.นุชนาฏ ยูฮันเงาะ	คณะกรรมการ
07 นางสาวภัทรวดี ยั่งยืน	คณะกรรมการ
08 นางสาวศรินทร์พร ธารมัติ	คณะกรรมการ
09 ผศ.ธนาชัย สุนทรอนันตชัย	คณะกรรมการ
10 ผศ.นิก สุนทรธัย	คณะกรรมการ

3. ประกาศนายทะเบียน เรื่อง กำหนดเลขทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนและเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่อง ของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ.2562 ครั้งที่ 1/2565 ลำดับ 24 ที่ตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตำบลบางโหนด อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เลขทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ศกช.สป 030401 เลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ยธ. 0403 (สป 030401)

การไกล่เกลี่ย คือ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เพื่อยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยความยินยอมของคู่กรณี โดยที่มีบุคคลที่สาม มาเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือแนะนำทางออกในการยุติหรือระงับข้อพิพาทให้คู่กรณีต่อรองกันได้สำเร็จ มีรูปแบบของการดำเนินการ เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ย

- (1) เป็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- (2) เป็นการหาแนวทางระงับข้อพิพาทที่ทุกฝ่ายพึงพอใจ
- (3) ช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่าย
- (4) ไม่ต้องจ้างทนายความ

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ถือว่าเป็นมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเชิงสมานฉันท์ที่จะใช้ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ภาคประชาชน ที่สามารถลดปัญหาความขัดแย้ง สะดวก รวดเร็ว ไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่ต้องจ้างทนายความ และไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้ประทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

ข้อพิพาททางแพ่ง

- (1) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- (2) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก
- (3) ข้อพิพาทอื่น ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (4) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (1) (2) และ (3) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อพิพาททางอาญา

- (1) ความผิดอันยอมความได้
 - (2) ความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา
- มาตรา 390 กระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ
 - มาตรา 391 ใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ
 - มาตรา 392 ทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ
 - มาตรา 393 ดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา
 - มาตรา 394 ไล่ ต้อน หรือทำให้สัตว์ใด ๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่

- มาตรา 395 ควบคุมสัตว์ใด ๆ ปล่อยปลະละเลยให้สัตว์นั้นเข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลิตผลอยู่

- มาตรา 397 กระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ช่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญ

ทั้งนี้ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จะเปิดทำการนับแต่เดือนมิถุนายน 2565 เป็นต้นไป เพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยสะดวก รวดเร็วเป็นธรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อช่วยลดคดีความขัดแย้ง และประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีผลบังคับตามกฎหมาย โดยสามารถติดต่อใช้บริการได้ที่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โทร 02-312-6300 ต่อ 1689

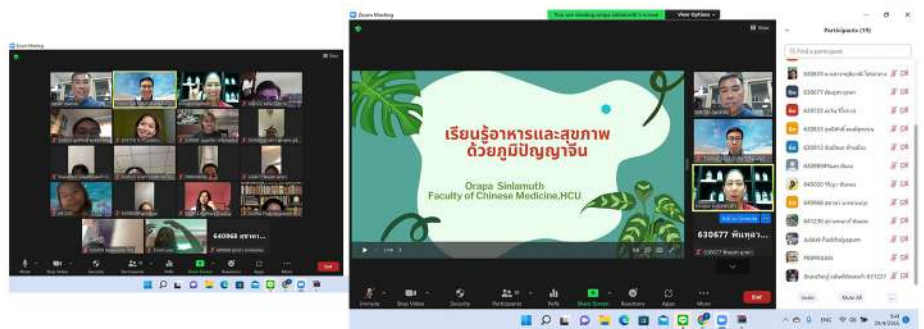
ภาพกิจกรรม

- วันที่ 9 มกราคม 2565 คณะนิตศาสตร์ จัดปฐมนิเทศออนไลน์นักศึกษาใหม่ หลักสูตรนิตศาสตรบัณฑิต (ภาคสมทบ) ที่เข้าศึกษาภาคการศึกษาที่ 2/2564 ผ่านโปรแกรม Zoom

- วันที่ 25 เมษายน 2565 คณะนิตศาสตร์ จัดพิธีทำบุญประจำปี (ปีการศึกษา 2564) และทำบุญเนื่องในโอกาสวันปีใหม่ไทย

- วันศุกร์ที่ 29 เมษายน 2565 คณะนิตศาสตร์จัดโครงการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจีน เรื่อง เรียนรู้อาหารและสุขภาพด้วยภูมิปัญญาจีน โดยรับเกียรติจาก อาจารย์ยอร์กา ศิลมัฐ รองคณบดีคณะแพทยแผนจีน ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มาเป็นวิทยากรในครั้งนี้

- วันที่ 14 และ 17 พฤษภาคม 2565 คณะนิตศาสตร์จัดปัจฉิมนิเทศ ประจำปีการศึกษา 2564 ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาภาคสมทบ (ไฮบริด รุ่นแรก) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการประกอบวิชาชีพ

คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ประชาสัมพันธ์

หลักสูตร นิติศาสตรบัณฑิต

สนใจสมัครแอดไลน์
@studylawhcu

สนใจสมัครแอดไลน์
@studylawhcu

สนใจสมัครแอดไลน์
@lawhcu_police

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
ภาคปกติ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
ภาคสมทบ
(สำหรับบุคคลทั่วไป)

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
ภาคสมทบ
(สำหรับข้าราชการตำรวจ)

▶ บทบรรณาธิการ

จุลสารนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นจุลสารเพื่อการประชาสัมพันธ์คณะนิติศาสตร์ เผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายและกิจกรรมของนักศึกษาที่ได้เข้าร่วม อันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาวิชากฎหมาย รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่ต้องการได้รับความรู้กฎหมายเพิ่มเติม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจุลสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และให้บริการความรู้ด้านกฎหมายไปพร้อมกัน

บรรณาธิการ

▶ ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ
ผศ.นิก สุนทรธัย

▶ บรรณาธิการ
อาจารย์ศรินทร์พร ธารมัติ

▶ กองบรรณาธิการ
ผศ.ช.ชยินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฏ์
อาจารย์ภัทรวดี ยิ่งน้อย
ผศ.ดร.วุฒิชัย เต็งพงศธร
ผศ.ธนาชัย สุนทรอนันตชัย
อาจารย์วุฒิพงศ์ พัวพัน
นางวราภรณ์ แจ่มแจ่ม
นางอิสรา วงษ์ดี
ประธานนักศึกษาทุกชั้นปี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

18/18 ถนนเทพรัตน์ (บางนา-ตราด) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

โทร 02-312-6300 -79 ต่อ 1689, 1690 โทรสาร 02-312-6419